

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 2 juli 2009*

I mål C-343/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Corte d'appello di Torino (Italien) genom beslut av den 6 juli 2007, som inkom till domstolen den 25 juli 2007, i målet

Bavaria NV,

Bavaria Italia Srl,

mot

Bayerischer Brauerbund eV,

* Rättegångsspråk: italienska.

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (referent), E. Juhász och J. Malenovský,

generaladvokat: J. Mazák,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 september 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Bavaria NV och Bavaria Italia Srl, genom G. van der Wal och F. van Schaik, advocaten, samt genom M. Sterpi och L. Ghedina, avvocati,
- Bayerischer Brauerbund eV, genom R. Knaak, Rechtsanwalt, samt genom L. Ubertazzi och B. Ubertazzi, avvocati,
- Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av W. Ferrante, avvocato dello Stato,

- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, i egenskap av ombud,

- Tysklands regering, genom M. Lumma och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,

- Greklands regering, genom V. Kontolaimos och I. Chalkias, båda i egenskap av ombud,

- Nederländernas regering, genom C.M. Wissels och M. de Grave, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska unionens råd, genom F. Florindo Gijón, samt A. Lo Monaco och Z. Kupčová, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska gemenskapernas kommission, genom C. Cattabriga och B. Doherty, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 18 december 2008 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser giltigheten och tolkningen av rådets förordning (EG) nr 1347/2001 av den 28 juni 2001 om komplettering av bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 1107/96 om registrering av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar enligt förfarandet i artikel 17 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 (EGT L 182, s. 3) samt av rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153).

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Bayerischer Brauerbund eV (nedan kallat Bayerischer Brauerbund) och å andra sidan Bavaria NV och Bavaria Italia Srl (nedan kallade Bavaria respektive Bavaria Italia) angående de sistnämnda bolagens rätt att använda vissa varumärken som innehåller ordet Bavaria, i förhållande till den geografiska ursprungsbeteckningen Bayerisches Bier.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Artikel 1.1 i förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

”1. Denna förordning fastställer regler för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för sådana jordbruksprodukter som är avsedda att förtäras av

människor och som avses i bilaga 2 till fördraget och för sådana livsmedel som avses i bilaga 1 till denna förordning och de jordbruksprodukter som förtecknats i bilaga 2 till denna förordning.

Denna förordning skall dock inte tillämpas på vinprodukter och spritdrycker.

Bilaga 1 kan ändras enligt det förfarande som fastställs i artikel 15.”

- 4 I artikel 2.2 i förordning nr 2081/92 definieras begreppen skyddad ursprungsbeteckning och skyddad geografisk beteckning på följande sätt:

”2. I denna förordning används följande uttryck med de betydelser som här anges:

- a) ursprungsbeteckning: Namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

— som härstammar från ifrågavarande region, ort eller land,

och

- vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som därtill hör och vars framställning, bearbetning och beredning äger rum i det ifrågavarande geografiska området,

b) geografisk beteckning: Namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

- som härstammar från ifrågavarande region, ort eller land,

och

- som besitter viss kvalitet, har visst anseende eller äger viss annan egenskap som kan hänföras till detta geografiska ursprung och som framställs, bearbetas och bereds i det ifrågavarande geografiska området.”

5 Artikel 3 i förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

”1. Namn som har blivit generiska får inte registreras.

I denna förordning avses med namn som har blivit generiskt ett namn på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel som, visserligen har samband med den ort eller den region där produkten eller livsmedlet från början framställdes eller marknadsfördes men har blivit den allmänna benämningen på produkten eller livsmedlet i fråga.

När det skall avgöras huruvida ett namn har blivit generiskt, skall hänsyn tas till alla faktorer, i synnerhet

- förhållandena i den medlemsstat som namnet kommer från och i de områden där produkten eller livsmedlet konsumeras,

- förhållandena i andra medlemsstater,

- berörd nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning.

När en ansökan om registrering avslås i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 6 och 7 av den anledningen att namnet har blivit generiskt, skall kommissionen offentliggöra beslutet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

2. Ett namn får inte registreras som ursprungsbeteckning eller geografisk beteckning om det kommer i konflikt med namnet på en växtsort eller en djurras och därmed riskerar att vilseleda allmänheten om produktens verkliga ursprung.

3. Innan denna förordning träder i kraft skall rådet efter beslut med kvalificerad majoritet och på förslag av kommissionen upprätta och i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* offentliggöra en icke uttömmande vägledande förteckning över namn på jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av denna förordning och enligt punkt 1 skall betraktas som generiska och sålunda såsom icke registrerbara enligt denna förordning.”

6 Artikel 13.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

”1. Registrerade beteckningar skall skyddas mot följande:

- a) Varje direkt eller indirekt kommersiellt bruk av den skyddade beteckningen för produkter som inte omfattas av registreringen i den mån dessa produkter är jämförbara med de produkter som har registrerats under beteckningen i fråga eller detta bruk av den skyddade beteckningen innebär att dennas anseende exploateras.
- b) Varje obehörigt bruk, imitation eller anspelning, även när produktens verkliga ursprung anges eller det skyddade namnet har översatts eller åtföljs av uttryck som ’stil’, ’typ’, ’metod’, ’sådan som tillverkas i’, ’imitation’, eller dylikt.
- c) Varje annan osann eller vilseledande uppgift om ursprung, härkomst, beskaffenhet eller väsentliga egenskaper hos produkten på dennas inre eller yttre förpackning, reklammaterial eller handlingar, liksom förpackning av produkten i behållare som är ägnad att inge en oriktig föreställning om produktens verkliga ursprung.

- d) Annat beteende som är ägnat att vilseleda allmänheten om produktens verkliga ursprung.

När det i en registrerad beteckning ingår en benämning på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel och denna benämning anses generisk, skall det inte anses strida mot reglerna i punkt a eller b ovan att använda denna generiska benämning om jordbruksprodukten eller livsmedlet i fråga.

...

3. Skyddade beteckningar får inte bli generiska.”

7 I artikel 14 i förordning nr 2081/92 föreskrivs följande:

”1. När en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning registrerats i enlighet med denna förordning, skall ansökan om registrering av ett varumärke som svarar mot något av de fall som nämns i artikel 13 och som avser samma slags produkt, avslås om ansökningen ingivits efter dagen för det offentliggörande som avses i artikel 6.2.

Varumärkesregistrering som har skett i strid med vad som sägs i föregående stycke skall förklaras ogiltig.

Denna punkt skall också tillämpas när ansökan om registrering av varumärke ingivits före dagen för offentliggörande av den registreringsansökan som föreskrivs i artikel 6.2 under förutsättning att detta offentliggörande skedde innan varumärket registrerades.

2. Med vederbörlig hänsyn till gemenskapslagstiftning får ett varumärke i något av de fall som nämns i artikel 13, om det registrerats i god tro före den dag då ansökan om registrering av en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning ingavs, trots registreringen av ursprungsbeteckningen eller den geografiska beteckningen fortsätta att brukas om det inte finns skäl att ogiltigförklara eller häva varumärkesregistreringen enligt reglerna i artikel 3.1 c och g respektive i artikel 12.2 b i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar.

3. En ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning skall inte registreras när detta med hänsyn till ett varumärkes anseende och renommé och den tid som det har använts är ägnat att vilseleda konsumenten om produktens rätta identitet.”

8 Artikel 17 i förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

”1. Inom sex månader efter det att denna förordning har trätt i kraft, skall medlemsstaterna meddela kommissionen vilka hos dem skyddade beteckningarna eller, vad gäller medlemsstater som saknar sådant skyddssystem, vilka inarbetade beteckningar de önskar registrera i enlighet med denna förordning.

2. I enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 15 skall kommissionen registrera de av de beteckningar som avses i punkt 1 vilka uppfyller kraven i artiklarna 2 och 4. Artikel 7 skall inte vara tillämplig. Generiska beteckningar skall dock inte registreras.

3. Medlemsstaterna får bibehålla det nationella skyddet för de beteckningar som de har meddelat i enlighet med punkt 1 intill dess att beslut om registrering i enlighet med denna förordning har fattats.”

9 Bilaga I till förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

”Jordbruksprodukter som avses i artikel 1.1:

— Öl

— ...”

10 Genom artikel 1 i förordning nr 1347/2001 registrerades beteckningen Bayerisches Bier såsom skyddad geografisk beteckning.

11 Skälen 1–5 i denna förordning har följande lydelse:

- ”1) Beträffande en beteckning som Tyskland har anmält i enlighet med artikel 17 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 har kompletterande uppgifter begärts för att det skall kunna säkerställas att denna beteckning är förenlig med artiklarna 2 och 4 i den förordningen. Efter en granskning av dessa kompletterande uppgifter står det klart att beteckningen är förenlig med nämnda artiklar. Den måste således registreras och läggas till i bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 1107/96...

- 2) Efter det att de tyska myndigheternas ansökan om registrering av beteckningen ’Bayerisches Bier’ som skyddad geografisk beteckning anmälades har de nederländska och danska myndigheterna upplyst kommissionen om att det finns varumärken för öl som använder beteckningen.

- 3) På grundval av de uppgifter som lämnats in kan det konstateras att varumärket ’Bavaria’ förekommer och är giltigt. På grundval av tillgängliga uppgifter har slutsatsen dragits att registreringen av beteckningen ’Bayerisches Bier’ inte kan leda till att konsumenten misstar sig om produktens verkliga identitet. Därför kan den geografiska beteckningen ’Bayerisches Bier’ och varumärket ’Bavaria’ inte anses befinna sig i den situation som avses i artikel 14.3 i förordning (EEG) nr 2081/92.

- 4) Vissa märken, t.ex. det nederländska ’Bavaria’ och det danska ’Høker Bajer’, får fortsätta användas, trots att ’Bayerisches Bier’ registrerats som geografisk beteckning, i den mån de uppfyller kraven i artikel 14.2 i förordning (EEG) nr 2081/92.

5) Enligt artikel 3 i förordning (EEG) nr 2081/92 skall vid problem med att registrera en beteckning som har blivit generisk hänsyn tas till situationen i hela gemenskapen. Trots att det finns tecken på att orden 'bajersk' och 'bajer', som är en dansk översättning av beteckningen 'Bayerisches', är på väg att bli en synonym till ordet 'öl' och alltså ett artnamn, har det i det konkreta fallet inte kunnat visas att beteckningen 'bayerisches' – eller dess översättningar på andra språk och i andra medlemsstater – skulle vara generisk."

12 Skäl 13 i rådets förordning (EG) nr 692/2003 av den 8 april 2003 om ändring av förordning (EEG) nr 2081/92 (EUT L 99, s. 1) har följande lydelse:

"Det föreskrivs inte om någon invändningsrätt i det förenklade förfarandet enligt artikel 17 i förordning (EEG) nr 2081/92, som syftar till att registrera existerande beteckningar som i medlemsstaterna redan är skyddade eller inarbetade beteckningar. Denna bestämmelse bör upphävas av rättssäkerhets- och öppenhetsskäl. Detsamma gäller för samstämmighetens skull för den femåriga övergångsperioden enligt artikel 13.2 för beteckningar som registrerats enligt denna bestämmelse, dock utan att det påverkar det faktum att denna övergångsperiod löpt ut för beteckningar som registrerats i enlighet med artikel 17."

13 I artikel 1 punkt 15 i förordning nr 692/2003 föreskrivs följande:

"Artikel 13.2 och artikel 17 skall utgå. Dock får bestämmelserna i dessa artiklar fortsätta att tillämpas i fråga om redan registrerade beteckningar och sådana beteckningar för vilka ansökan om registrering i enlighet med förfarandet i artikel 17 ingivits före denna förordnings ikraftträdande."

- 14 Artikel 3.1 i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EGT L 40, 1989, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 178) har följande lydelse:

”Följande tecken och varumärken får inte registreras och om registrering har skett skall de kunna ogiltigförklaras:

...

- c) Varumärken som endast består av tecken eller upplysningar vilka i handeln visar varornas eller tjänsternas art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung, tiden för deras framställande eller andra egenskaper hos varorna eller tjänsterna.

...

- g) Varumärken som är ägnade att vilseleda allmänheten t ex med avseende på varans eller tjänstens art, kvalitet eller geografiska ursprung.

...”

15 Artikel 12.2 i första direktivet 89/104 har följande lydelse:

”Ett varumärke skall också kunna bli föremål för upphävande om det, efter den dag då det registrerades,

...

- b) som ett resultat av det bruk innehavaren gjort av varumärket eller den användning till vilken innehavaren gett sitt tillstånd med avseende på varorna eller tjänsterna för vilka det är registrerat, kan komma att vilseleda allmänheten, särskilt vad gäller varornas eller tjänsternas art, kvalitet eller geografiska ursprung.”

Twisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

16 Bayerischer Brauerbund är en tysk förening, som har som syfte att främja de bayerska bryggeriernas gemensamma intressen. Enligt ett intyg från Amtsgericht München upprättades föreningens stadgar den 7 december 1917. År 1968 ägde Bayerischer Brauerbund de gemensamma registrerade varumärkena Bayrisch Bier och Bayerisches Bier.

17 Bavaria är en nederländsk ölproducent, som är verksam på den internationella marknaden. Dess ursprungliga namn var ”Firma Gebroeders Swinkels”. Bolaget började år 1925 att använda namnet Bavaria, som har varit dess officiella firmanamn sedan år 1930. Bavaria har varit och är ägare till flera registrerade varumärken och

figurelement som innehåller ordet Bavaria. Datumen för registrering inbegriper åren 1947, 1971, 1982, 1991, 1992 och 1995. Vissa registreringar har förnyats. Bavaria Italia tillhör Bavariakoncernen.

- 18 Beteckningen Bayerisches Bier har varit föremål för flera bilaterala avtal om skydd av härkomstbeteckningar, ursprungs-beteckningar och andra geografiska beteckningar mellan å ena sidan Förbundsrepubliken Tyskland och å andra sidan, Republiken Frankrike (1961), Republiken Italien (1963), Republiken Grekland (1964), Schweiziska edsförbundet (1967) respektive Konungariket Spanien (1970).
- 19 Den 28 september 1993 lämnade Bayerischer Brauerbund, i samförstånd med föreningarna Münchener Brauereien eV och Verband Bayerischer Ausfuhrbrauereien eV, in en ansökan till den tyska regeringen om registrering av en skyddad geografisk beteckning med stöd av artikel 17.1 i förordning nr 2081/92, i vilken det så kallade förenklade förfarandet föreskrivs.
- 20 Den 20 januari 1994 översände den tyska regeringen ansökan om registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning, enligt artikel 17.1 i den nämnda förordningen, till kommissionen.
- 21 Kommissionen och de tyska myndigheterna utbytte ett stort antal uppgifter i avsikt att komplettera akten. Denna ansågs vara fullständig den 20 maj 1997.
- 22 Den slutliga produktspecifikationen översändes till kommissionen genom skrivelse av den 28 mars 2000. Genom denna produktspecificering uteslöts fem olika ölsorter som inledningsvis omfattades av den skyddade geografiska beteckning som ansökan om registrering avsåg. Dessa ölsorter ansågs nämligen inte vara förenliga med beskrivningen i produktspecifikationen.

- 23 Kommissionen ansåg att ansökan var befogad och lämnade den 5 maj 2000 ett förslag till förordning till kommittén för skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar (nedan kallad kommittén), avseende registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning.
- 24 Flera medlemsstater framställde invändningar mot denna registrering. Diskussionerna i kommittén avsåg två frågor, nämligen dels den omständigheten att det fanns andra varumärken som också innehöll beteckningen Bayerisches Bier eller översättningar av denna, dels huruvida termen Bayerisches, eller översättningar av denna, hade blivit generisk.
- 25 Efter att ha gjort en bedömning av dessa frågor (samt efter att ha gjort en formell utredning i samtliga medlemsstater vad avser den andra frågan), drog kommissionen slutsatsen att de argument som framställdes mot en registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning inte kunde godtas. Ett andra förslag till förordning lämnades följaktligen till kommittén den 30 mars 2001. Kommittén yttrade sig emellertid inte över det sistnämnda förslaget, eftersom den majoritet som krävs enligt artikel 15 andra stycket i förordning nr 2081/92 inte hade uppnåtts.
- 26 Eftersom kommittén således inte hade fattat något beslut inom den utsatta fristen, omvandlade kommissionen sitt förslag till ett förslag till rådets förordning. Rådet antog förordning nr 1347/2001, genom vilken Bayerisches Bier registrerades som skyddad geografisk beteckning.
- 27 Bavaria och Bavaria Italia har inte väckt talan mot förordning nr 1347/2001.
- 28 Genom stämningsansökan av den 27 september 2004, som ingavs till Tribunale di Torino, väckte Bayerischer Brauerbund, efter det att motsvarande förfaranden hade inletts i andra medlemsstater, talan och yrkade att Bavaria och Bavaria Italia skulle förbjudas att använda den italienska versionen av de varumärken som nämns i punkt 17 ovan samt att varumärkena skulle ogiltigförklaras eller upphävas på grund av att de står i strid med den skyddade geografiska beteckningen Bayerisches Bier, i den mening som avses i artiklarna 13 och 14 i förordning nr 2081/92 eller, i vart fall, på grund av att de

nämnda varumärkena innehåller en geografisk beteckning som är generisk och vilseledande eftersom det är fråga om nederländsk öl.

29 Tribunale di Torino biföll delvis Bayerischer Brauerbunds talan genom dom av den 30 november 2006. Bavaria och Bavaria Italia överklagade denna dom.

30 Det var i detta sammanhang som Corte d'appello di Torino beslutade att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Är förordning nr 1347/2001 ... ogiltig, eventuellt till följd av att andra rättsakter är ogiltiga, med beaktande av följande:

Åsidosättande av allmänna rättsprinciper

- på grund av att artikel 1.1 i förordning nr 2081/92, jämförd med bilaga 1 till förordningen är ogiltig, till den del den tillåter registrering av geografiska beteckningar för öl, som är en alkoholhaltig dryck som enligt ovannämnda bilaga 1 (felaktigt) hör till de 'livsmedel' som avses i artikel 1.1 och som inte ingår bland de 'jordbruksprodukter' som avses i bilaga I till EG-fördraget och i artiklarna 32 EG och 37 EG, vilka rådet använde som rättslig grund för sin behörighet att anta förordning nr 2081/92,

- på grund av att artikel 17 i förordning nr 2081/92 är ogiltig, till den del det däri föreskrivs ett skyndsamt registreringsförfarande som väsentligt begränsar och inskränker de berörda personernas rättigheter, genom att det inte föreskrivs någon rätt att framställa invändningar, vilket uppenbart strider mot principen om insyn och rättssäkerhetsprincipen, särskilt med hänsyn till det komplicerade förfarandet för att registrera den skyddade geografiska beteckningen Bayerisches Bier som vilket pågick i mer än 7 år (från år 1994 till år 2001), vilket uttryckligen har medgetts i skäl 13 i förordning nr 692/2003 (vars artikel 15 har upphävt artikel 17 i förordning nr 2081/92 av de ovan angivna skälen).

Underlåtenhet att iaktta formella villkor

- på grund av att beteckningen Bayerisches Bier inte uppfyller de villkor som uppställs i artikel 17 i förordning nr 2081/92 för att kunna registreras enligt det förenklade förfarande som föreskrivs i den bestämmelsen, eftersom beteckningen, vid tidpunkten för ingivandet av ansökan om registrering, inte var en skyddad eller en inarbetad beteckning i Tyskland,
- på grund av att varken den tyska regeringen, innan den ingav ansökan om registrering till kommissionen, eller kommissionen själv, efter att ha mottagit ansökan, kontrollerade i vederbörlig ordning huruvida villkoren för registrering av beteckningen Bayerisches Bier var uppfyllda, vilket står i strid med domstolens rättspraxis (dom av den 6 december 2001 [i mål C-269/99, Carl Kühne m.fl., REG 2001, s. I-9517]);
- på grund av att ansökan om registrering av beteckningen Bayerisches Bier inte ingavs i rätt tid av den tyska regeringen, enligt vad som föreskrivs i artikel 17.1 i förordning nr 2081/92 (inom 6 månader efter det att förordningen har trätt i kraft, eftersom den ansökan som ursprungligen ingavs av käranden avsåg åtta olika beteckningar med möjlighet till ett obestämt antal ytterligare variationer,

vilka förenades i den aktuella enda beteckningen Bayerisches Bier först långt efter det att den slutgiltiga tidsfristen hade löpt ut den 24 januari 1994.

Bristande uppfyllelse av materiella villkor

- på grund av att beteckningen Bayerisches Bier inte uppfyller de materiella villkor som uppställs i artikel 2.2 b i förordning nr 2081/92 för registrering som skyddad geografisk beteckning, med hänsyn till beteckningens generiska karaktär, vilken historiskt sett har betecknat öl som produceras enligt en särskild tillverkningsmetod som härstammade från Bayern och som utvecklades under 1800-talet och som sedan spridit sig i övriga Europa och över hela världen (den så kallade bayerska metoden med underjäsning), vilken ännu i dag utgör ett generiskt uttryck för öl på vissa europeiska språk (danska, svenska, finska) och vilken under alla omständigheter på sin höjd enbart och generiskt kan beteckna varje typ av 'öl som tillverkas i tyska Bayern' bland de många olika sorter som finns, utan att det finns något 'direkt samband' (dom av den 7 november 2000 [i mål C-312/98, Warsteiner [Brauerei], REG 2000, s. I-9187]) mellan, å ena sidan, en viss kvalitet, ett visst anseende eller vissa andra egenskaper hos produkten (öl) och, å andra sidan, dess särskilda geografiska ursprung (Bayern) och utan att det föreligger ett sådant 'undantagsfall' som krävs enligt ovannämnda bestämmelse för att tillåta registrering av en geografisk beteckning som omfattar namnet på ett land, på grund av att, såsom angetts i föregående stycke, beteckningen Bayerisches Bier är en generisk beteckning, vilken som sådan inte kan registreras enligt artiklarna 3.1 och 17.2 i förordning nr 2081/92,

- på grund av att beteckningen Bayerisches Bier inte borde ha registrerats enligt artikel 14.3 i förordning nr 2081/92, eftersom Bayerisches Bier – med hänsyn till varumärkena Bavarias 'anseende och renommé och den tid som de har

använts' – är 'ägna[d] att vilseleda konsumenten om produktens rätta identitet'[?]

- 2) I andra hand, för det fall den första frågan ... inte kan tas upp till prövning eller anses ogrundad, önskas svar på huruvida förordning nr 1347/2001 ... ska tolkas så, att det förhållandet att Bayerisches Bier enligt den förordningen utses till en skyddad geografisk beteckning inte påverkar giltigheten och möjligheten att använda befintliga varumärken som innehåller ordet Bavaria och som innehas av tredje man?"

Förfarandet vid domstolen

31 Genom skrivelse, som inkom till domstolens kansli den 21 januari 2009, lämnade Bavaria och Bavaria Italia in ett yttrande beträffande generaladvokatens förslag till avgörande och hemställde att få inkomma med en replik till förslaget till avgörande.

32 Domstolen erinrar om att det i dess stadga och rättegångsregler inte föreskrivs någon möjlighet för parterna att yttra sig över generaladvokatens förslag till avgörande. Enligt rättspraxis ska en begäran att få inkomma med ett sådant yttrande avslås (se bland annat beslut av den 4 februari 2000 i mål C-17/98, Emesa Sugar, REG 2000, s. I-665, punkterna 2 och 19, samt dom av den 15 februari 2007 i mål C-292/05, Lechouritou m. fl., REG 2007, s. I-1519, punkt 18).

33 Detta gäller även om den begäran som klagandena i målet vid den nationella domstolen framställt skulle betraktas som en begäran om att återuppta det muntliga förfarandet.

- 34 Domstolen påminner i detta hänseende om att den på eget initiativ eller på förslag av generaladvokaten, eller på parternas begäran, kan förordna att det muntliga förfarandet ska återupptas i enlighet med artikel 61 i dess rättegångsregler, om den anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet eller om målet ska avgöras på grundval av ett argument som inte har kunnat behandlas mellan parterna (se, bland annat, dom av den 19 februari 2002 i mål C-309/99, *Wouters m.fl.*, REG 2002, s. I-1577, punkt 42, och av den 16 december 2008 i mål C-210/06, *Cartesio*, REG 2008, s. I-9641, punkt 46).
- 35 Domstolen anser emellertid, efter att ha hört generaladvokaten, att den i förevarande mål har tillgång till alla uppgifter som är nödvändiga för att den ska kunna besvara de frågor som den nationella domstolen har ställt och att parterna har haft tillfälle att yttra sig över dessa uppgifter vid domstolen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 36 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan, som är uppdelad i flera delfrågor, för att få klarhet i huruvida förordning nr 1347/2001 är giltig, på grund av att gemenskapsrättens allmänna principer eller de formella och materiella kraven i förordning nr 2081/92 eventuellt har åsidosatts. Delfrågorna avser huruvida förordning nr 2081/92, som utgör rättslig grund för förordning nr 1347/2001, är förenlig med gemenskapsrättens allmänna principer.

Upptagande till sakprövning

- 37 I de yttranden som inkommit till domstolen har frågan ställts huruvida det är möjligt att vid en nationell domstol åberopa de grunder för ogiltighet som avses i den första frågan. I vissa av dessa yttranden har det gjorts gällande att det inte är möjligt att åberopa sådana grunder med anledning av att Bavaria och Bavaria Italia är direkt och personligen berörda av förordning nr 1347/2001 och att de inte har väckt talan om ogiltigförklaring enligt artikel 230 EG mot denna förordning.
- 38 Enligt fast rättspraxis utgör rätten för en sökande att, inom ramen för en talan som väcks i enlighet med nationell rätt mot avslaget på dennes ansökan, göra gällande att den gemenskapsrättsakt som utgör grunden för det nationella beslut som fattats mot sökanden är rättsstridig en av gemenskapsrättens allmänna principer. Frågan om denna gemenskapsrättsakts giltighet kan följaktligen hänskjutas till domstolen genom en begäran om förhandsavgörande (dom av den 15 februari 2001 i mål C-239/99, Nachi Europe, REG 2001, s. I-1197, punkt 35, och av den 8 mars 2007 i mål C-441/05, Roquette Frères, REG 2007, s. I-1993, punkt 39).
- 39 Syftet med denna allmänna princip är att garantera att varje person har eller har haft en möjlighet att ifrågasätta en gemenskapsrättsakt som utgör grunden för ett beslut som går vederbörande emot. Den innebär emellertid inte på något sätt att en förordning inte skulle kunna få bestående verkan gentemot en enskild när förordningen i förhållande till den enskilde är att anse som ett individuellt beslut och det inte råder något tvivel om att vederbörande med stöd av artikel 230 EG hade kunnat yrka att förordningen skulle ogiltigförklaras, vilket medför att den enskilde inte inför nationell domstol kan åberopa att förordningen är rättsstridig (domarna i de ovannämnda målen Nachi Europe, punkt 37, och Roquette Frères, punkt 40).
- 40 Frågan är således huruvida det inte råder något tvivel om att Bavaria eller Bavaria Italia hade kunnat väcka talan om ogiltigförklaring av förordning nr 1347/2001 med stöd av artikel 230 fjärde stycket EG med anledning av att den nämnda förordningen berörde

företagen direkt och personligen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 december 1996 i mål C-241/95, Accrington Beef m.fl., REG 1996, s. I-6699, punkt 15, samt domarna i de ovannämnda målen Nachi Europe, punkt 40, och Roquette Frères, punkt 41).

41 Domstolen påpekar i detta hänseende att Bavaria och Bavaria Italia inte utan tvivel kan anses vara "direkt och personligen berörda", i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG, av förordning nr 1347/2001.

42 Domstolen konstaterar att avsikten med förordningen är att ge produkten Bayerisches Bier skyddad geografisk beteckning enligt förordning nr 2081/92, genom att varje näringsidkare vars produkter uppfyller de krav som uppställs tillerkänns en rätt att marknadsföra produkterna med användning av nämnda skyddade geografisk beteckning.

43 Även om förordning nr 1347/2001 skulle kunna inverka på Bavarrias och Bavaria Italias rättsliga ställning, kan en sådan inverkan emellertid inte anses följa direkt av denna förordning. Det följer av fast rättspraxis att villkoret att en fysisk eller juridisk person direkt måste beröras av den gemenskapsrättsakt som är föremål för talan endast kan anses vara uppfyllt om den aktuella rättsakten har direkt inverkan på den enskildes rättsliga ställning och inte lämnar dem till vilka den riktar sig, och som skall genomföra den, något utrymme för skönsmässig bedömning, vilket innebär att genomförandet ska ha en rent automatisk karaktär och endast följa av gemenskapslagstiftningen, utan att några mellanliggande regler tillämpas (dom av den 5 maj 1998 i mål C-404/96 P, Glencore Grain mot kommissionen, REG 1998, s. I-2435, punkt 41, och av den 29 juni 2004 i mål C-486/01 P, Front national mot parlamentet, REG 2004, s. I-6289, punkt 34, samt dom av den 22 mars 2007 i mål C-15/06 P, Regione Siciliana mot kommissionen, REG 2007, s. I-2591, punkt 31).

44 Såsom framgår av ordalydelsen av skälen 3 och 4 i förordning nr 1347/2001, anses det befintliga varumärket Bavaria vara giltigt enligt den förordningen och får fortsätta användas, trots att Bayerisches Bier registrerats som skyddad geografisk beteckning, i den mån kraven i artikel 14.2 i förordning nr 2081/92 iakttas. Denna förordning kan

följaktligen inte anses medföra att en eventuell inverkan på Bavarrias och Bavaria Italias rättsliga ställning skulle vara rent automatisk.

45 Det kan därmed inte påstås att Bavaria och Bavaria Italia utan tvivel påverkas direkt av förordning nr 1347/2001.

46 Domstolen konstaterar således att det inte kan anses att Bavaria eller Bavaria Italia, utan tvivel hade kunnat väcka talan om ogiltigförklaring med stöd av artikel 230 EG mot förordning nr 1347/2001. De kan därmed, inom ramen för en talan enligt nationell rätt, åberopa att den nämnda förordningen är ogiltig, även om de inte har väckt talan om ogiltigförklaring av denna vid gemenskapsdomstolen inom den frist som föreskrivs i artikel 230 EG.

Påståendet att förordning nr 2081/92, vad avser dess tillämpningsområde och rättsliga grund, innebär ett åsidosättande av gemenskapsrättens allmänna principer

47 Den hänskjutande domstolen avser med denna delfråga att få klarhet i huruvida förordning nr 2081/92 är giltig med anledning av att dess tillämpningsområde omfattar öl. Den domstolen anser att eftersom öl är en alkoholhaltig dryck, kan den inte behandlas som livsmedel, i den mening som avses i artikel 1.1 i den nämnda förordningen, och därmed inte heller förekomma i bilaga I till denna. Den hänskjutande domstolen ställer sig även tvekande till huruvida förordning nr 2081/92 är giltig med anledning av att artiklarna 32 EG och 37 EG inte utgör en lämplig grund för antagande av denna förordning, eftersom öl inte ingår bland de jordbruksprodukter som omnämns i bilaga I till fördraget.

48 Domstolen konstaterar först, med avseende på argumentet enligt vilket öl ska likställas med livsmedel, att begreppet livsmedel inte definieras i den ovannämnda gemenskapsförordningen. Det saknas emellertid anledning att inte låta öl omfattas av detta begrepp.

- 49 Det är i själva verket, å ena sidan, ovedersägligt att öl utgör ett livsmedel i den allmänt vedertagna meningen av begreppet födoämne. Den tyska regeringen och rådet har, å andra sidan, med rätta gjort gällande att öl omfattas av definitionen av livsmedel i annan gemenskapslagstiftning, såsom artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedels-säkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, s. 1).
- 50 Domstolen erinrar, med avseende på argumentet att artiklarna 32 EG och 37 EG inte utgör en lämplig grund för antagande av förordning nr 2081/92 med anledning av att öl inte omfattas av de jordbruksprodukter som avses i bilaga I till fördraget, om att den tidigare har fastslagit att lagstiftning som bidrar till förverkligandet av ett eller flera av de mål med den gemensamma jordbrukspolitikerna som anges i artikel 33 EG måste antas på grundval av artikel 37 EG, även om lagstiftningen, trots att den huvudsakligen var tillämplig på produkter som omfattades av bilaga I till fördraget, också indirekt omfattade produkter som inte anges i bilagan (dom av den 16 november 1989 i mål C-11/88, kommissionen mot rådet, REG 1989, s. 3799, punkt 15, och dom av den 5 maj 1998 i mål C-180/96, Förenade kungariket mot kommissionen, REG 1998, s. I-2265, punkt 134).
- 51 Det är i förevarande fall utrett att förordning nr 2081/92, å ena sidan, har som huvudsakligt ändamål, såsom framgår av skäl 2 i förordningen, att förverkliga de mål som avses i artikel 33 EG och, å andra sidan, huvudsakligen avser produkter som förekommer i bilaga I till fördraget. Även om det stämmer att öl inte nämns uttryckligen i denna bilaga, är det inte desto mindre så att de flesta av ingredienserna i öl omnämns och att inkluderandet av öl i tillämpningsområdet för förordning nr 2081/92 motsvarar denna förordnings ändamål, och särskilt då förverkligandet av de mål som avses i artikel 33 EG.
- 52 Följaktligen har det vid prövningen av denna del av den första frågan inte framkommit några omständigheter som påverkar giltigheten av direktiv 2081/92.

Påståendet att förfarandet för registrering i artikel 17 i förordning nr 2081/92 innebär ett åsidosättande av gemenskapsrättens allmänna principer

53 Den hänskjutande domstolen avser genom denna delfråga att få klarhet i huruvida artikel 17 i förordning nr 2081/92 är ogiltig med anledning av att det förfarande som föreskrivs i den bestämmelsen inte omfattar någon rätt att framställa invändningar.

54 Det ska inledningsvis påpekas att även om det i artikel 17.2 i förordningen nr 2081/92 uttryckligen föreskrevs att artikel 7 i denna förordning inte var tillämplig inom ramen för det förenklade registreringsförfarandet, och därmed inte omfattade en rätt för utomstående som är lagligen berörda att framställa invändningar enligt artikel 7.3, förutsatte likväl en registrering enligt detta förfarande att beteckningarna var förenliga med förordningens materiella regler (se dom av den 16 mars 1999 i de förenade målen C-289/96, C-293/96 och C-299/96, Danmark m.fl. mot kommissionen, kallade Feta I-målen, REG 1999, s. I-1541, punkt 92).

55 Domstolen har i vart fall redan funnit att artikel 17 i förordning nr 2081/92 skulle tolkas så, att den bestämmelsen på intet sätt innebar att berörda utomstående som ansåg att registreringen inverkat menligt på deras berättigade intressen inte fick möjlighet att yttra sig och invända mot den medlemsstat som ansökt om registrering, bland annat i enlighet med principerna om ett rättsligt skydd som följer av ordningen för förordning nr 2081/92 (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m.fl., punkt 41).

56 Det var således tillåtet för utomstående som berördes att även, inom ramen för det förenklade förfarande som föreskrivs i artikel 17 i den nämnda förordningen, invända mot den aktuella ansökan om registrering.

- 57 Det ankom därför på de nationella domstolarna att avgöra om ansökan om registrering av en sådan beteckning, enligt artikel 17 i förordning nr 2081/92, är lagenlig. De ska härvid tillämpa samma kriterier som vid prövning av alla andra slutliga beslut som fattats av samma nationella myndighet och som kan antas skada tredje mans rättigheter enligt gemenskapsrätten, och sålunda ta upp en sådan talan till sakprövning, även om detta inte varit möjligt enligt de nationella processuella reglerna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 december 1992 i mål C-97/91, *Oleificio Borelli mot kommissionen*, REG 1992, s. I-6313, punkt 13, svensk specialutgåva, volym 13, s. 205, samt domen i det ovannämnda målet *Carl Kühne m.fl.*, punkt 58).
- 58 Domstolen påpekar att i målet vid den nationella domstolen hade i vart fall de flesta av de invändningar mot registrering som Bavaria och Bavaria Italia hade åberopat i sina yttranden till domstolen avhandlats i kommittén, huvudsakligen på förslag av de nederländska myndigheterna, under förfarandet för registrering av *Bayerisches Bier* som skyddad geografisk beteckning.
- 59 När det slutligen gäller argumentet att avskaffandet av det förenklade förfarandet genom förordning nr 692/2003 innebär, med hänsyn till ordalydelsen i skäl 13 i den nämnda förordningen, ett indirekt erkännande av att artikel 17 i förordning nr 2081/92 är ogiltig, kan detta argument inte godtas.
- 60 Såsom det erinras om i det nämnda skälet var avsikten med det förenklade förfarande som föreskrevs i den nämnda artikeln, i den ursprungliga lydelsen av förordning nr 2081/92, att existerande beteckningar, som skyddades eller som inarbetats i medlemsstaterna, skulle registreras på gemenskapsnivå. Detta förfarande föreskrevs således enbart för en övergångsperiod.
- 61 Det har, mot bakgrund av det ovan anförda, vid prövningen av denna del av den första frågan inte framkommit någon omständighet som påverkar giltigheten av förordning nr 2081/92.

Påståendet att de formella villkoren inte iaktogs under förfarandet för registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning

- 62 Den hänskjutande domstolen har ställt dessa delfrågor, som ska prövas i ett sammanhang, för att få klarhet i huruvida förordning nr 1347/2001 är ogiltig med anledning av att dels villkoren för registrering som skyddad geografisk beteckning av Bayerisches Bier inte undersökts i vederbörlig ordning av vare sig den tyska regeringen, rådet eller kommissionen, dels att ansökan om registrering av denna skyddade geografiska beteckning inte hade lämnats in i rätt tid, med beaktande av senare utförda ändringar.
- 63 Den hänskjutande domstolen anser i första hand att vare sig den tyska regeringen, rådet eller kommissionen uppfyllde sin uppgift att kontrollera de villkor som föreskrivs i förordning nr 2081/92 under förfarandet för registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning.
- 64 Domstolen erinrar i detta sammanhang om att det finns en fördelning av behörighet mellan den berörda medlemsstaten och kommissionen i det system som införts genom förordning nr 2081/92. Vare sig det rör sig om en registrering enligt det normala förfarandet eller enligt det förenklade förfarandet, kan registrering endast ske om den berörda medlemsstaten ansöker härom och inlämnar en produktspecifikation och de uppgifter som krävs för registreringen i enlighet med artikel 4 i förordning nr 2081/92 (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m.fl., punkterna 50 och 51).
- 65 I enlighet med artikel 5.5 i förordning nr 2081/92 åligger det medlemsstaterna att kontrollera huruvida en ansökan om registrering enligt det normala förfarandet är berättigad med hänsyn till de villkor som uppställs i förordningen. I denna artikel föreskrivs nämligen att en medlemsstat, till vilken en ansökan om registrering har ingetts enligt det normala förfarandet, ska kontrollera att denna ansökan är berättigad och, om den finner att kraven som uppställs i förordning nr 2081/92 är uppfyllda, tillstålla kommissionen ansökan. Det framgår för övrigt av artikel 6.1 i förordning nr 2081/92 att kommissionen endast företar en formell granskning för att kontrollera att dessa krav är uppfyllda innan registreringsförfarandet fullföljs enligt artikel 6.2 och artikel 7 i denna förordning. Det finns inte någon anledning att

tillämpa andra principer inom ramen för det förenklade förfarandet (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m.fl., punkt 52).

- 66 Härav följer att ett beslut att registrera en beteckning som skyddad ursprungsbeteckning eller som skyddad geografisk beteckning endast kan antas av kommissionen om den berörda medlemsstaten har ingett en ansökan härom och att en sådan ansökan endast kan göras om medlemsstaten har kontrollerat att den är berättigad. Detta system för fördelning av behörighet kan huvudsakligen förklaras med att registreringen förutsätter en kontroll av att ett visst antal villkor är uppfyllda, vilket i stor utsträckning förutsätter ingående kunskap om omständigheter som är speciella för den berörda medlemsstaten, omständigheter som de behöriga myndigheterna i denna stat är bäst lämpade att kontrollera (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m.fl., punkt 53).
- 67 I detta system för fördelning av behörighet åligger det kommissionen att, innan den registrerar en beteckning i den begärda kategorin, särskilt kontrollera dels att den produktspecifikation som åtföljer ansökan överensstämmer med kraven i artikel 4 i förordning nr 2081/92, det vill säga att den innehåller de uppgifter som krävs och att dessa uppgifter inte innehåller några uppenbara fel, dels att beteckningen, på grundval av de uppgifter som ingår i produktspecifikationen, uppfyller kraven i artikel 2.2 a eller 2.2 b i förordning nr 2081/92 (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m.fl., punkt 54).
- 68 Detsamma gäller när de åtgärder som kommissionen avsett att vidta, enligt artikel 15 i förordning nr 2081/92, inte överensstämmer med yttrandet av den kommitté som upprättats enligt den artikeln eller ett sådant beslut saknas, och beslutet om registrering fattats av rådet på förslag från kommissionen.
- 69 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska de omständigheter som den nationella domstolen har redogjort för prövas.

- 70 Domstolen konstaterar inledningsvis att även om den är behörig att pröva huruvida en beteckning som registrerats enligt förordning nr 2081/92 uppfyller de villkor som föreskrivs i den förordningen, är det enbart på den nationella domstolen som det ankommer att kontrollera de nationella myndigheternas granskning av om de nämnda villkoren har iakttagits, i enlighet med punkterna 55 och 57 ovan.
- 71 Det ankommer däremot på domstolen att kontrollera huruvida rådet och kommissionen har fullgjort sin uppgift att kontrollera huruvida de villkor som föreskrivs i förordning nr 2081/92 har iakttagits.
- 72 Det framgår i förevarande fall av handlingarna i målet att rådet och kommissionen utförde sina uppgifter på ett riktigt sätt. Beteckningen Bayerisches Bier registrerades först efter ett långt förfarande under vilket ingående undersökningar utfördes av huruvida den nämnda beteckningen uppfyllde villkoren i förordning nr 2081/92. Den invändning som framförts av den hänskjutande domstolen kan följaktligen inte bifallas.
- 73 Den hänskjutande domstolen har i andra hand ifrågasatt huruvida förordning nr 1347/2001 är giltig, på grund av att ansökan om registrering av den aktuella SGB:n inte hade lämnats in i rätt tid, med beaktande av senare utförda ändringar.
- 74 Domstolen konstaterar inledningsvis, såsom det erinras om i punkt 20 i förevarande mål, att den tyska regeringens ansökan om registrering meddelades kommissionen den 20 januari 1994 och således före utgången av den sexmånadersfrist som föreskrivs i artikel 17 i förordning nr 2081/92.

- 75 Det ska följaktligen prövas huruvida, såsom den nationella domstolen anser, giltigheten av förordning nr 1347/2001 kan ifrågasättas på grund av att den ursprungliga ansökan hade ändrats väsentligt under en period omfattande flera år efter det att sexmånadersfristen hade löpt ut.
- 76 Tvärtemot artikel 5 i förordning nr 2081/92, i vilken det uttryckligen föreskrivs att en ansökan om registrering vid tillämpning av det normala förfarandet ska åtföljas av en produktspecifikation, är artikel 17 i samma förordning begränsad till att ålägga medlemsstaterna att meddela kommissionen "vilka hos dem skyddade beteckningar eller, vad gäller medlemsstater som saknar sådant skyddssystem, vilka inarbetade beteckningar de önskar registrera". Under dessa omständigheter kan artikel 17 i förordning nr 2081/92 inte tolkas så, att medlemsstaterna åläggs att inom sexmånadersfristen meddela den slutliga versionen av produktspecifikationen och andra relevanta handlingar, vilket skulle innebära att varje ändring av den produktspecifikation som ursprungligen hade ingetts medförde att det normala förfarandet skulle tillämpas (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m.fl., punkt 32).
- 77 Denna tolkning av artikel 17 i förordning nr 2081/92 stöds för övrigt av den omständigheten att de nordeuropeiska medlemsstaterna historiskt sett inte fört register över skyddade beteckningar, utan garanterade skydd genom lagar som förbjöd vilseledande bruk. Det var först då förordning nr 2081/92 trädde i kraft som det blev nödvändigt för dessa medlemsstater att upprätta en förteckning över befintliga beteckningar och avgöra huruvida det rörde sig om SUB eller SGB. Det vore inte realistiskt att kräva att dessa medlemsstater skulle förse kommissionen med alla uppgifter och handlingar som krävs för ett beslut om registrering inom sex månader från det att förordning nr 2081/92 trädde i kraft, i synnerhet inte med tanke på den tidsåtgång som var nödvändig för att berörda parter skulle kunna göra sina processuella rättigheter gällande på nationell nivå (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m. fl., punkt 33).
- 78 I ett mål som det vid den nationella domstolen medförde således inte den ändring som i förevarande fall gjordes av den ursprungliga registreringsansökan efter utgången av

den sexmånadersfrist som föreskrivs i artikel 17 i förordning nr 2081/92 att det var rättsstridigt att tillämpa det förenklade förfarandet.

79 Med hänsyn till det ovan anförda har det vid prövningen av denna del av den första frågan inte framkommit någon omständighet som påverkar giltigheten av förordning nr 1347/2001.

Påståendet att registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning inte uppfyllde de materiella villkoren i förordning nr 2081/92

80 Den hänskjutande domstolen har ställt dessa delfrågor, som ska prövas i ett sammanhang, för att ge uttryck för sitt tvivel avseende giltigheten av förordning nr 1347/2001, med anledning av att registreringen av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning inte uppfyllde ett antal materiella villkor i förordning nr 2081/92. Den aktuella beteckningen var för det första varken skyddad genom lag eller inarbetad, i den mening som avses i artikel 17.1 i förordning nr 2081/92. Den uppfyllde för det andra inte de villkor som föreskrivs i artikel 2.2 b i den nämnda förordningen och utgör i själva verket en "generisk beteckning" i den mening som avses i artiklarna 3.1 och 17.2 i denna förordning. Denna beteckning motsvarar det typfall som avses i artikel 14.3 i förordning nr 2081/92.

81 Domstolen påminner inledningsvis, för det första, om att gemenskapslagstiftaren på området för jordbrukspolitik förfogar över ett stort utrymme för skönsmässig bedömning som motsvarar det politiska ansvar som följer av artiklarna 34–37 EG i fördraget. Domstolen har dessutom vid upprepade tillfällen funnit att lagenligheten av en rättsakt på detta område endast kan påverkas om rättsakten är uppenbart olämplig,

i förhållande till det syfte som den behöriga institutionen avser att eftersträva (se dom av den 5 oktober 1994 i mål C-280/93, Tyskland mot rådet, REG 1994, s. I-4973, punkterna 89 och 90, svensk specialutgåva, volym 16, s. I-171, samt av den 13 december 1994 i mål C-306/93, SMW Winzersekt, REG 1994, s. I-5555, punkt 21).

- 82 Domstolens prövning ska följaktligen begränsas till en kontroll av huruvida åtgärden i fråga är behäftad med ett uppenbart fel eller innebär maktmissbruk, eller om den ifrågavarande myndigheten inte på ett uppenbart sätt har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (dom av den 12 juli 2001 i mål C-189/01, Jippes m.fl., REG 2001, s. I-5689, punkt 80, av den 9 september 2004 i mål C-304/01, Spanien mot kommissionen, REG 2004, s. I-7655, punkt 23, och av den 23 mars 2006 i mål C-535/03, Unitymark och North Sea Fishermen's Organisation, REG 2006, s. I-2689, punkt 55).
- 83 Domstolen påpekar för det andra att gemenskapsinstitutionerna, då de beslutar huruvida en ansökan om registrering på grundval av förordning nr 2081/92 ska godtas, har att bedöma en komplicerad ekonomisk och social situation.
- 84 När rådets eller kommissionens genomförande av jordbrukspolitiken innebär att det är nödvändigt att bedöma en komplicerad ekonomisk och social situation, omfattar deras utrymme för skönsmässig bedömning inte uteslutande innehållet i och räckvidden av de bestämmelser som ska antas, utan även i viss utsträckning fastställandet av de grundläggande sakförhållandena i detta avseende. Rådet och kommissionen får i detta sammanhang i förekommande fall stödja sig på helhetsbedömningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 februari 1996 i mål C-122/94, kommissionen mot rådet, REG 1996, s. I-881, punkt 18, av den 19 februari 1998 i mål C-4/96, NIFPO och Northern Ireland Fishermen's Federation, REG 1998, s. I-681, punkterna 41 och 42, av den 5 oktober 1999 i mål C-179/95, Spanien mot rådet, REG 1999, s. I-6475, punkt 29, och av den 25 oktober 2001 i mål C-120/99, Italien mot rådet, REG 2001, s. I-7997, punkt 44).
- 85 Det är mot bakgrund av det ovan anförda som det ska prövas huruvida de frågor som den hänskjutande domstolen har ställt är befogade.

— Artikel 17.1 i förordning nr 2081/92

- 86 Den hänskjutande domstolen anser att det förfarande för registrering som avses i artikel 17.1 i förordning nr 2081/92 inte var tillämpligt på beteckningen Bayerisches Bier, eftersom denna varken var en skyddad beteckning eller en inarbetad beteckning i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 87 Domstolen konstaterar i detta hänseende att denna bedömning hör till de kontroller som det ankommer på de behöriga nationella myndigheterna att utföra och i förekommande fall på de nationella domstolarna att pröva, innan ansökan om registrering inges till kommissionen (se domen i det ovannämnda målet Carl Kühne m. fl., punkt 60).
- 88 Bedömningen av huruvida beteckningen Bayerisches Bier var antingen en skyddad eller en inarbetad beteckning förutsätter, såsom det erinras om i punkt 66 ovan, ingående kunskap om omständigheter som är speciella för den berörda medlemsstaten, omständigheter som de behöriga myndigheterna i denna stat är bäst lämpade att kontrollera.
- 89 En sådan bedömning utfördes i målet vid den nationella domstolen av de tyska myndigheterna utan att det hade ifrågasatts vid en nationell domstol huruvida denna bedömning var befogad.
- 90 Förekomsten av de fem bilaterala avtal som omnämns i punkt 18 ovan och som avser att skydda beteckningen Bayerisches Bier gör, tillsammans med andra omständigheter i handlingarna i målet, bland annat vissa etiketter och skrifter, det möjligt att på goda grunder sluta sig till att den nämnda beteckningen var skyddad eller, åtminstone, inarbetad. Med hänsyn till att den bedömning som de behöriga tyska myndigheterna vidtog inte var uppenbart felaktig, kunde rådet eller kommissionen vederbörligen anse

att den aktuella skyddade geografiska beteckningen uppfyllde de villkor som föreskrivs i artikel 17.1 i förordning nr 2081/92, med avseende på en registrering enligt det förenklade förfarandet.

- 91 Domstolen finner följaktligen att prövningen av de villkor som föreskrivs i artikel 17.1 i förordning nr 2081/92 inte har påvisat någon omständighet som påverkar giltigheten av förordning nr 1347/2001.

— Artiklarna 2.2 b, 3.1 och 17.2 i förordning nr 2081/92

- 92 Den hänskjutande domstolen har uttryckt tvivel avseende huruvida villkoren i artikel 2.2 b i förordning nr 2081/92 iakttogs genom beteckningen Bayerisches Bier med anledning av påståendet att det saknades direkt samband mellan å ena sidan öl från Bayern, en viss kvalitet, ett visst anseende eller vissa andra egenskaper hos produkten och, å andra sidan, avsaknad i förevarande fall av ett sådant undantagsfall som krävs enligt ovannämnda bestämmelse för att tillåta registrering av namnet på ett land. Den hänskjutande domstolen undrar dessutom huruvida denna beteckning inte i själva verket är en generisk beteckning, i den mening som avses enligt artiklarna 3.1 och 17.2 i förordning nr 2081/92.

- 93 Domstolen erinrar i detta hänseende om att bedömningen av de ovannämnda villkoren i stor omfattning förutsätter ingående kunskap om omständigheter som är speciella för den berörda medlemsstaten, och som de behöriga myndigheterna i denna stat är bäst lämpade att kontrollera. Denna bedömning hör till de kontroller som det ankommer på de nämnda myndigheterna att utföra, och i förekommande fall på de nationella domstolarna att pröva, innan ansökan om registrering inges till kommissionen. En sådan bedömning utfördes i målet vid den nationella domstolen av de tyska myndigheterna utan att det vid en nationell domstol hade ifrågasatts huruvida denna bedömning var befogad.

- 94 Med avseende på villkoren i artikel 2.2 b i förordning nr 2081/92 är det av betydelse att från första början påpeka att det framgår av den bestämmelsens ordalydelse och av den förordningens systematik att begreppet land avser antingen en medlemsstat eller ett tredjeländ. Då Bayern är ett område som ingår i en medlemsstat uppkommer frågan huruvida det är fråga om ett undantagsfall i den mening som avses i den bestämmelsen inte ens i målet i fråga vid den nationella domstolen.
- 95 I förhållande till det direkta samband som krävs enligt den nämnda bestämmelsen grundar sig registrering av beteckningen Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning bland annat, såsom rådet och kommissionen har påpekat vid domstolen, på att det föreligger ett sådant samband mellan ölens anseende och dess bayerska ursprung.
- 96 Det saknas anledning att frånga gemenskapsinstitutionernas slutsats, såsom den hänskjutande domstolen samt Bavaria och Bavaria Italia har föreslagit, på grund av att användningen av 1516 års lag om öls renhet (Reinheitsgebot) spred sig i Tyskland från och med år 1906 och på grund av att den traditionella bryggmetoden med underjäsning spred sig i hela världen under 1800-talet. Reinheitsgebot och bryggmetoden med underjäsning har både sitt ursprung i Bayern.
- 97 Domstolen påpekar att varken lagen om renhet eller den traditionella metoden med underjäsning i sig utgjorde grunder för registrering av Bayerisches Bier som skyddad geografisk beteckning. Det är snarare den bayerska ölens anseende som har varit avgörande, vilket det erinras om i punkt 95 ovan.
- 98 Det är förvisso utan tvivel så att Reinheitsgebot och den traditionella metoden med underjäsning har bidragit till ett sådant anseende. Det kan emellertid inte med framgång göras gällande att detta anseende upphörde enbart på grund av att Reinheitsgebot började tillämpas i övriga delar av Tyskland från år 1906 eller på grund av att den traditionella metoden med underjäsning spreds till andra länder under 1800-talet. Sådana omständigheter utgör tvärtom tecken genom vilka den bayerska ölens anseende bekräftas, vilket har föranlett spridningen av såväl användningen av lagen om renhet som metoden för att brygga bayersk öl, och utgör därmed snarare

omständigheter på grundval av vilka det kan motiveras att det föreligger, eller åtminstone förelåg, ett direkt samband mellan Bayern och det anseende som bayersk öl har.

99 Det kan således inte anses vara uppenbart olämpligt att fastställa ett sådant direkt samband mellan den bayerska ölen och dess geografiska ursprung med anledning av de omständigheter som den hänskjutande domstolen samt Bavaria och Bavaria Italia har påpekat.

100 Dessa omständigheter avser i själva verket snarare argumentet att beteckningen Bayerisches Bier är en generisk beteckning, i den mening som avses i artiklarna 3.1 och 17.2 i förordning nr 2081/92, och därför inte borde ha registrerats. Mot bakgrund av ovanstående gäller det bland annat att utröna huruvida den aktuella beteckningen hade blivit generisk vid den tidpunkt då ansökan om registrering lämnades in.

101 Vid bedömningen av om en beteckning är generisk ska det beaktas, i enlighet med artikel 3.1 i förordning nr 2081/92, på vilka orter den ifrågavarande produkten produceras både i och utanför den medlemsstat som registrerat den ifrågavarande beteckningen, konsumtionen av produkten och hur konsumenterna uppfattar beteckningen i och utanför den ovannämnda medlemsstaten, förekomsten av specifik nationell lagstiftning avseende produkten och sättet på vilket beteckningen används enligt gemenskapslagstiftningen (se dom av den 26 februari 2008 i mål C-132/05, kommissionen mot Tyskland, REG 2008, s. I-957, punkt 53).

102 Den hänskjutande domstolen samt Bavaria och Bavaria Italia anser att beteckningen Bayerisches Bier har blivit allmän, bland annat genom användning av ordet

”Bayerisches” eller av översättningar av detta såsom synonymer för öl i åtminstone tre medlemsstater (Danmark, Sverige och Finland) samt som synonymer för den traditionella bayerska metoden med underjäsning i namn, varumärken och etiketter tillhörande försäljningsbolag i hela världen, inklusive i Tyskland.

- 103 En sådan invändning kan inte heller bifallas i målet vid den nationella domstolen.
- 104 Domstolen påminner med avseende på, å ena sidan, användningen av beteckningen Bayerisches, eller översättningar av detta ord, som synonymer för öl om att kommissionen faktiskt har begärt att få tilläggsupplysningar från medlemsstaterna i detta avseende. Kommissionen har även visat att denna beteckning, vilket anges i skäl 5 i förordning nr 1347/2001, inte blivit generisk inom gemenskapen, trots att det finns tecken på att den danska översättningen av denna beteckning är på väg att bli en synonym till ordet öl, och följaktligen ett artnamn.
- 105 Med avseende på, å andra sidan, att affärsdrivande bolags varumärken och etiketter som bär ordet ”Bayerisches”, eller översättningar av detta, används på marknaden som synonymer för den traditionella bayerska metoden med underjäsning, kan det inte heller på grundval av den nämnda omständigheten fastställas att beteckningen i fråga hade blivit generisk vid den tidpunkt då ansökan om registrering lämnades in.
- 106 Registreringen av en skyddad geografisk beteckning, enligt förordning nr 2081/92, har även bland annat som mål att undvika att en beteckning används på ett sätt som innebär missbruk av tredje man, som önskar dra fördel av det anseende som beteckningen har förvärvat. Registreringen avser för övrigt att undvika att detta anseende upphör på grund av att det populariseras genom ett allmänt bruk av beteckningen utanför antingen området för dess geografiska ursprung eller en viss kvalitet, ett visst anseende eller en annan viss egenskap som kan hänföras till detta ursprung och som motiverar att beteckningen registreras.

- 107 En skyddad geografisk beteckning blir följaktligen generisk enbart om sambandet mellan å ena sidan produktens geografiska ursprung och å andra sidan produktens bestämda kvalitet, anseende eller någon annan egenskap, som kan hänföras till detta ursprung, har upphört och beteckningen därmed enbart utgör en beskrivning av produkters stil eller typ.
- 108 Gemenskapsinstitutionerna konstaterade i detta fall att den skyddade geografiska beteckningen Bayerisches Bier inte hade blivit generisk och, följaktligen, att det direkta samband som förelåg mellan den bayerska ölens anseende och dess geografiska ursprung fortfarande föreligger. Detta konstaterande kan inte anses uppenbart oriktigt enbart av den anledningen att affärsdrivande bolags varumärken och etiketter som bär ordet "Bayerisches", eller översättningar av detta, såsom synonymer för den traditionella bayerska metoden med underjäsning finns på marknaden.
- 109 Förekomsten mellan åren 1960 och 1970 av de gemensamma varumärkena Bayrisch Bier och Bayerisches Bier samt av de fem olika bilaterala avtal som avsåg att skydda beteckningen Bayerisches Bier såsom geografisk beteckning visar snarare på att denna beteckning saknar generisk karaktär.
- 110 Mot bakgrund av det ovan anförda finner domstolen att rådet med rätta ansåg, i förordning nr 1347/2001, att beteckningen Bayerisches Bier uppfyllde villkoren i artikel 2.2 b i förordning nr 2081/92 och att den inte utgör en generisk beteckning i den mening som avses i artiklarna 3.1 och 17.2 i den sistnämnda förordningen.

— Artikel 14.3 i förordning nr 2081/92

- 111 Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida registreringen av beteckningen Bayerisches Bier inte borde ha nekats enligt artikel 14.3 i förordning nr 2081/92, eftersom denna, med hänsyn till anseende och renommé hos de varumärken som omfattar ordet Bavaria samt den tid som de har använts, är ägnad att vilseleda konsumenten om produktens rätta identitet.
- 112 Det framgår i detta hänseende av skäl 3 i förordning nr 1347/2001 att rådet konstaterade, med stöd av tillgängliga faktiska omständigheter och uppgifter, att registreringen av beteckningen Bayerisches Bier inte var ägnad att vilseleda konsumenten om produktens rätta identitet. Den ovannämnda geografiska beteckningen och varumärket Bavaria omfattades inte av det fall som avses i artikel 14.3 i förordning nr 2081/92.
- 113 Rådets konstaterande förefaller inte vara uppenbart olämpligt, och varken den hänskjutande domstolen eller Bavaria och Bavaria Italia har åberopat något argument som kan ge upphov till tvivel avseende ett sådant konstaterande.
- 114 Domstolen konstaterar under dessa förhållanden att rådet med rätta, i förordning nr 1347/2001, fann att beteckningen Bayerisches Bier inte omfattades av en situation som avses i artikel 14.3 i förordning nr 2081/92.
- 115 Domstolen finner följaktligen att det vid prövningen av den hänskjutande domstolens första fråga inte har framkommit någon omständighet som påverkar giltigheten av förordning nr 1347/2001.

Den andra frågan

- 116 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida den omständigheten att beteckningen Bayerisches Bier registrerades som skyddad geografisk beteckning genom artikel 1 i förordning nr 1347/2001, och att det konstaterades i skäl 3 i denna förordning att denna skyddade geografiska beteckning och varumärket Bavaria inte omfattades av ett fall som avses i artikel 14.3 i förordning nr 2081/92, påverkar giltigheten av tidigare varumärken som tillhör tredje man, vilka innehåller ordet Bavaria och möjligheten att använda dessa.
- 117 Domstolen påpekar i detta hänseende att i artikel 14 i förordning nr 2081/92 regleras särskilt förhållandet mellan beteckningar som registrerats enligt denna förordning och varumärkena. I den bestämmelsen föreskrivs nämligen, med avseende på de olika situationer som avses, kollisionssnormer vars räckvidd, verkan och mottagare skiljer sig åt.
- 118 Artikel 14.3 i förordning nr 2081/92 avser å ena sidan en kollision mellan en skyddad ursprungs-beteckning eller en skyddad geografisk beteckning och ett äldre varumärke, då registreringen av den ifrågavarande beteckningen, med hänsyn till ett varumärkes anseende och renommé och den tid som det har använts, är ägnad att vilseleda konsumenten om en produkts rätta identitet. Den verkan som anges vid fall av sådan konflikt är att registrering av beteckningar nekas. Det är således fråga om en regel som förutsätter att en bedömning görs före registreringen av en skyddad ursprungs-beteckning eller en skyddad geografisk beteckning och som särskilt vänder sig till gemenskapsinstitutionerna.
- 119 Artikel 14.2 i förordning nr 2081/92 avser å andra sidan en kollision mellan en skyddad ursprungs-beteckning eller en skyddad geografisk beteckning och ett äldre varumärke, då användningen av detta varumärke motsvarar en av de situationer som avses i artikel 13 i förordning nr 2081/92 och varumärket har registrerats i god tro före den dag då ansökan om registrering av den skyddade ursprungs-beteckningen eller den skyddade geografiska beteckningen ingavs. Den verkan som anges för detta fall är att det är tillåtet att fortsätta att bruka varumärket trots registreringen av beteckningen, om det inte finns skäl att ogiltigförklara eller häva varumärkesregistreringen enligt reglerna i artiklarna 3.1 c och g samt 12.2 b i första direktivet 89/104. Det är således fråga om en

regel som förutsätter en bedömning i efterhand av registreringen och som särskilt vänder sig till myndigheter och domstolar på vilka det ankommer att tillämpa de nämnda bestämmelserna.

- 120 Gränserna för den bedömning som följer av artikel 14.3 i den nämnda förordningen utgörs av möjligheten att konsumenten eventuellt vilseleds om produktens rätta identitet, med anledning av att beteckningen i fråga registrerats efter det att den beteckning som är föremål för en ansökan om registrering och ett befintligt varumärke varit föremål för en undersökning i vilken det nämnda varumärkets anseende och renommé, och den tid som det har använts, beaktas.
- 121 Den bedömning som följer av artikel 14.2 i förordning nr 2081/92 innebär däremot att det först görs en kontroll av huruvida användningen av varumärket motsvarar ett av de fall som avses i artikel 13 i denna förordning och därefter huruvida varumärket registrerades i god tro före den dag då ansökan om registrering av beteckningen ingavs. Den nämnda kontrollen avser slutligen, i förekommande fall, huruvida det inte finns skäl att ogiltigförklara eller häva varumärkesregistreringen enligt reglerna i artiklarna 3.1 c och g samt 12.2 b i första direktivet 89/104.
- 122 Enligt denna bedömning krävs således att de faktiska omständigheterna och såväl nationell och internationell rätt som gemenskapsrätten prövas, vilket endast kan utföras av den nationella domstolen, i förekommande fall, genom hänskjutande av en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 1999 i mål C-87/97, *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*, REG 1999, s. I-1301, punkterna 28, 35, 36, 42 och 43).
- 123 Av detta följer att artikel 14.2 och 14.3 i förordning nr 2081/92 har skilda mål och skilda funktioner och är underkastade skilda villkor. Den omständigheten att beteckningen Bayerisches Bier registrerades som skyddad geografisk beteckning genom artikel 1 i förordning nr 1347/2001 och att det konstaterades i skäl 3 i denna förordning att denna beteckning och varumärket Bavaria inte omfattades av ett fall som avses i artikel 14.3 i förordning nr 2081/92 kan inte inverka på prövningen av villkoren för att det aktuella varumärket och den aktuella skyddade geografiska beteckningen ska kunna gälla samtidigt, vilka föreskrivs i artikel 14.2 i förordningen.

124 Det förhållandet att det inte föreligger en risk att konsumenterna förväxlar beteckningen i fråga och det befintliga varumärket, i den mening som avses i artikel 14.3 i förordning nr 2081/92, innebär i synnerhet inte att det är uteslutet att det sistnämnda brukas på ett sätt som kan omfattas av en av de situationer som avses i artikel 13.1 i den nämnda förordningen. Det innebär inte heller att det är uteslutet att det nämnda varumärket inte kan omfattas av ett av skälen att ogiltigförklara eller häva varumärkesregistreringen enligt reglerna i artiklarna 3.1 c och g samt 12.2 b i första direktivet 89/104. Att det inte föreligger någon risk för förväxling innebär inte heller att det inte är nödvändigt att kontrollera att varumärket i fråga har registrerats i god tro före den dag då ansökan om registrering av den skyddade ursprungsbeteckningen eller den skyddade geografiska beteckningen lämnades in.

125 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den hänskjutande domstolens andra fråga besvaras enligt följande. Förordning nr 1347/2001 ska tolkas så, att den inte påverkar giltigheten och möjligheten att, på ett sätt som motsvarar ett av de fall som avses i artikel 13 i förordning nr 2081/92, använda befintliga varumärken tillhörande tredje man som innehåller ordet Bavaria, vilka har registrerats i god tro före den dag då ansökan om registrering av den skyddade geografiska beteckningen Bayerisches Bier gavs in, under förutsättning att dessa varumärken inte omfattas av de skäl för att ogiltigförklara eller upphäva varumärkesregistreringen som föreskrivs i artiklarna 3.1 c och g samt 12.2 b i första direktivet 89/104.

Rättegångskostnader

126 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) Vid prövningen av den hänskjutande domstolens första fråga har det inte framkommit någon omständighet som påverkar giltigheten av rådets förordning (EG) nr 1347/2001 av den 28 juni 2001 om komplettering av bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 1107/96 om registrering av geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar enligt förfarandet i artikel 17 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92.
- 2) Förordning nr 1347/2001 ska tolkas så, att den inte påverkar giltigheten och möjligheten att, på ett sätt som motsvarar ett av de fall som avses i artikel 13 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livs-medel, använda befintliga varumärken tillhörande tredje man som innehåller ordet Bavaria, vilka har registrerats i god tro före den dag då ansökan om registrering av den skyddade geografiska beteckningen Bayerisches Bier gavs in, under förutsättning att dessa varumärken inte omfattas av de skäl för att ogiltigförklara eller upphäva varumärkesregistreringen som föreskrivs i artiklarna 3.1 c och g samt 12.2 b i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar.

Underskrifter